

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Participeren zonnepark "de Mussels" Beilen		Reg. Nr.	Z/16/006433-164674
		Afdeling	Strategie en Beleid
Portefeuillehouder	M.F. Wichard	Opsteller	Schutte, Arjan
Datum DB - vergadering	15 juni 2021		arjanschutte@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	29 juni 2021		+31882331688

VOORSTEL

AB besluit:

1. Een bedrag van € 3,3 miljoen beschikbaar stellen voor storting van kapitaal in het eigen vermogen van zonnepark De Mussels BV voor de aanschaf van aandelen in het zonnepark. Met de ontbindende voorwaarde dat bij afstel van 'financial close' er geen storting van kapitaal in het aandelenvermogen plaatsvindt.
2. Het dagelijks bestuur te mandateren voor de verdere uitwerking en participatie in het zonnepark in samenwerking met energiecoöperatie Midden-Drenthe.

SAMENVATTING

De mogelijkheid is verkend van overname en participatie in drijvend zonnepark "De Mussels" op voormalige zandwinplas de Mussels te Beilen samen met energiecoöperatie Midden-Drenthe.

Het vormt het eerste samenwerkingsinitiatief van het waterschap op dit terrein in de provincie Drenthe. Het zonnepark is in aanbouw door ontwikkelaar Groenleven en is naar verwachting in juli 2021 gereed. In het kader van de vergunningverlening voor het park is in 2020 ook onderzocht door een onderzoeksbureau of er negatieve effecten te verwachten zijn op de waterkwaliteit en op de biodiversiteit. Dat bleek niet het geval op deze locatie.

Het voorstel is om samen met energiecoöperatie Midden-Drenthe het zonnepark over te nemen als gezamenlijke zonnepark De Mussels BV. Daarmee wordt een substantiële bijdrage (ruim 15%) geleverd van ca. 6,8 mln kWh aan de doelstelling energieneutraal waterschap 2025 en neemt de zekerheid toe om de doelstelling tijdig te kunnen halen.

De opzet van de samenwerking en de participatie kan op hoofdlijnen vormgegeven worden zoals bij Nieuwleusen en Staphorst (windenergie). Lokaal eigenaarschap speelt daarbij een hoofdrol.

Om de overname en participatie te kunnen realiseren in zonnepark De Mussels BV wordt aan het AB het besluit voorgelegd om een bedrag van € 3,3 mln beschikbaar te stellen voor deelnemen door storting van kapitaal op aandelen in zonnepark De Mussels BV. Er wordt ook voorgesteld om de nadere uitwerking en inrichting van de samenwerking in zonnepark De Mussels te mandateren aan het DB.

Als voorbereiding van de inrichting heeft het DB d.d.15 juni ingestemd met de ontwerp statuten van zonnepark De Mussels BV en de concept aandeelhoudersovereenkomst tussen energiecoöperatie Midden-Drenthe en het waterschap. Daarbij geldt de ontbindende voorwaarde dat het AB positief besluit tot het beschikbaar stellen van € 3,3 mln voor het participeren in het aandelenkapitaal van zonnepark De Mussels BV.

Het voorliggende AB besluit heeft als ontbindende voorwaarde dat er komende tijd tussen partijen een financial close bereikt wordt. Dat is het moment waarop de financiering van eigen en vreemd vermogen met name bancaire, vastgesteld wordt. In het geval er geen financial close bereikt wordt,

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Afgelopen maanden is verkend of overname en participatie van het drijvend zonnepark "De Mussels" op voormalige zandwindplas de Mussels te Beilen mogelijk is in samenwerking met energiecoöperatie Midden-Drenthe ("de coöperatie"). Ontwikkelaar Groenleven heeft het park momenteel in aanbouw en het park is gereed naar verwachting in juli as. en kan daarna overgedragen worden aan bij voorkeur lokale partijen.

Coöperatie en het waterschap geven hun samenwerking en de participatie in het zonnepark gestalte in zonnepark De Mussels BV. De verkenning leidt tot een voorstel voor overname van 49% van de aandelen in het zonnepark. De overige 51% worden overgenomen door de gezamenlijke energiecoöperatie Midden-Drenthe ("de Coöperatie")

Daarmee wordt een substantiële bijdrage van ruim 15% (6,8/42) geleverd van ca. 6,8 mln kWh aan de doelstelling energieneutraal waterschap 2025 en neemt de zekerheid toe om de doelstelling tijdig te halen.

Voor de verdere uitwerking en inrichting de komende tijd van de samenwerking in zonnepark De Mussels BV met de coöperatie wordt gevraagd om het dagelijks bestuur daartoe te mandateren.

KADER

energieneutraal 2025

Het waterschap streeft naar energieneutraal per 2025. (Watervisie, AB september 2020; DuurzaamDOEN AB januari 2017). Deze doelstelling is overgenomen in het nieuwe Waterbeheerprogramma (2022-2027) onder operationeel doel H1 (doelenboom).

In de AB deltabijeenkomst van 11 mei jl. bent u nader geïnformeerd over lopende energie initiatieven en over initiatieven die nog in de pijplijn zijn. Zoals de zonnevelden op de eigen RWZI-locaties en participaties in twee windparken met de lokale energiecoöperaties te Nieuwleusen en te Staphorst. Voor de windturbine op de RWZI Kampen begint naar verwachting in juli as. de vergunningfase. Meer kansen en samenwerkingsmogelijkheden van met name zon en windenergie worden voor het bereiken van dit doel regelmatig verkend omdat het spannend blijft (netcongestie, onzekerheden in omgevings- en vergunningetraject) of het tijdig bereikt kan worden. Ook blijft het zoeken naar kansen en mogelijkheden nodig vanwege onze doorkijk richting 2030 en verder richting 2050, waarin sprake zal zijn van een toegenomen elektriciteitsverbruik onder meer door de geleidelijke vervanging van fossiele brandstoffen.

onderzoeken samenwerking drijvend zonnepark

In het DB van 6 april jl. is besloten om de mogelijkheid te verkennen van overname en participatie in drijvend zonnepark "De Mussels" te Beilen in samenwerking met de coöperatie. Dit is een koepelcoöperatie die bestaat uit drie energiecoöperaties die sterk verankerd zijn in de lokale gemeenschap van de gemeente Midden-Drenthe.

Het drijvende zonnepark wordt gebouwd door ontwikkelaar Groenleven en komt naar verwachting gereed in de loop van juli 2021. De totale stroomproductie bedraagt ongeveer 14 mln kWh; de oppervlakte van de panelen is ca. 10 ha en de oppervlakte van de voormalige zandwinplas bedraagt ongeveer 21 ha.

Ontwikkelaar Groenleven zijn taakopvatting omvat ontwikkelen en bouwen en niet daarna exploiteren en beheren. Hun voorkeur is om het park te kunnen overdragen aan lokale partijen.

Provincie Drenthe en gemeente Midden-Drenthe stimuleren en faciliteren lokaal eigenaarschap bij energie-initiatieven en hebben projectmanagement bureau Enber opdracht gegeven om een overdracht te faciliteren aan lokale partijen. Vanwege onze ervaringen in Staphorst en Nieuwleusen werden op ambtelijk niveau gesprekken gestart tussen de coöperatie en het waterschap.

uitgangspunten samenwerking met coöperatie Midden-Drenthe

De mogelijkheid voor samenwerking in het zonnepark is afgelopen tijd verkend conform uitgangspunten in het algemeen bestuur van 16 oktober 2018 voor participatie in de samenwerkingsinitiatieven te Staphorst en te Nieuwleusen (windenergie):

1. Deelname in windproject vindt plaats door inbreng van kapitaal in eigen vermogen van een wind BV in de vorm van aandelen;

2. De middelen die WDODelta inbrengt in het project kennen een vergoeding die vergelijkbaar is met andere partijen die middelen inbrengen. De financiële inbreng van WDODelta kan worden terugverdiend in een periode van ongeveer 10 jaar;
3. Tijdens de gehele looptijd van een project (levensduur) wordt bijgedragen aan energieneutraliteit van het waterschap in de vorm van GvO's (certificaten Garanties van Oorsprong) naar rato van onze inbreng in het vermogen;
4. De vergoeding voor WDODelta voor participatie en de vergoeding die andere partijen voor participatie ontvangen is marktconform;
5. De voorbereiding en realisatie van het project gebeurt in nauwe samenwerking met de omgeving;
6. De samenwerking wordt gefaseerd aangegaan. Na de intentieovereenkomst volgt de samenwerkingsovereenkomst waarna op het moment van financial close besloten wordt go/no go aanbesteding en bouw.

besluiten dagelijks bestuur

Ter voorbereiding van dit AB besluit en de verdere inrichting van de samenwerking heeft het dagelijks bestuur op 15 juni jl. ingestemd met de ontwerp statuten van zonnepark De Mussels BV en met de aandeelhoudersovereenkomst tussen coöperatie Midden-Drenthe en het waterschap.

- De statuten van zonnepark De Mussels BV beschrijven het doel van de BV, de informatieverstrekking, uitgifte en het beheer van de aandelen, wijze van vertegenwoordiging, uitschrijven van aandeelhoudersvergadering (ava) en de wijze van besluitvorming. Ook werd besloten om portefeuillehouder M. Wichard namens het waterschap af te vaardigen in de ava.
- De aandeelhoudersovereenkomst beschrijft de rol en positie van beide aandeelhouders coöperatie Midden-Drenthe en het waterschap. De overeenkomst bevat afspraken over de storting van kapitaal in het eigen vermogen, de terugbetaling van het gestorte kapitaal, het verkrijgen van aandelen en afspraken over vergoedingen en over de wijze van invulling van zeggenschap.

Voor deze besluiten van het dagelijks bestuur geldt de ontbindende voorwaarde dat het algemeen bestuur instemt met het voorstel voor krediet voor storting van kapitaal op aandelen in het zonnepark.

ARGUMENTEN

BV vorm

Vanuit organisatorisch, juridisch en fiscaal oogpunt is de BV vorm een geschikte rechtsvorm om samenwerkingsactiviteiten met partnerschap in onder te brengen. De samenwerking met coöperatie Staphorst en coöperatie Nieuwleusen (windenergie) werd eveneens op zo'n wijze vormgegeven. Elke situatie heeft daarbij zijn eigen specifieke omstandigheden en kenmerken. Zonnepark De Mussels BV is ingericht voor het doel deelnemen, beheren en produceren van elektriciteit met zonne-energie. Met beide aandeelhouders de coöperatie en het waterschap.

storten kapitaal op aandelen

Bij invullen van de overname en participatie samen met coöperatie Midden-Drenthe stort het waterschap kapitaal in het eigen vermogen van zonnepark De Mussels BV en verschaft zich daarmee aandelen (49%). Coöperatie Midden-Drenthe verschaft zich de overige 51%. Hierdoor ontstaat er geen zogenaamde 'overheids-BV' waarvoor aanvullende specifieke wet- en regelgeving van toepassing is.

Het waterschap krijgt daarvoor:

- Jaarlijks het aantal GvO's (certificaten Garanties van Oorsprong) dat correspondeert met 49% (= 6,8 miljoen kWh) van de stroomproductie per jaar gedurende de levensduur van het zonnepark over een maximale periode 30 jaar.
- Terugbetaling van het aandelenkapitaal (€ 3,3 mln) in de loop van de gebruiksduur en het exploitatievoordeel bedraagt gemiddeld € 100.000 per jaar.

FINANCIËN

terugbetaling aandelenkapitaal en jaarlijks exploitatievoordeel

In de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 is participatie in duurzame energie-initiatieven als een van de maatregelen opgenomen om de doelstelling energieneutraal 2025 te behalen.

- Het gestorte aandelenkapitaal van € 3,3 mln wordt gedurende de exploitatieperiode uit de gerealiseerde cashflow gaandeweg terugbetaald. Na 18 jaar is het aandelenkapitaal terugverdiend en afgebouwd, daarbij dient er een beperkte omvang (5%) van het aandelenkapitaal te resteren in de BV tot einde gebruiksduur.
- Behalve de terugbetaling van aandelenkapitaal levert de deelneming gemiddeld genomen elk jaar gedurende de gebruikperiode een exploitatievoordeel op van ca. € 100.000 per jaar. Bij een maximale gebruiksduur van 30 jaar bedraagt het totale voordeel ongeveer € 3 mln.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

due diligence en financial close

De bouwfase door ontwikkelaar Groenleven is naar verwachting in juli afgerond. Alle noodzakelijke vergunningen, contracten, overeenkomsten, verzekeringen en beheerscontracten zijn door de ontwikkelaar vastgelegd of worden op korte termijn gerealiseerd en definitief gemaakt. Daarmee zijn alle ontwikkelrisico's uit het project. Met het oog op financial close zal er technisch en economisch boekenonderzoek (due diligence) plaatsvinden door de bancaire partij en ook door de coöperatie en het waterschap. Bij financial close wordt de totale financiering van eigen en vreemd vermogen vastgesteld. Indien de resultaten van het boekenonderzoek aanleiding geven om af te zien van financial close en de overdracht, zal er geen sprake zijn van participatie en kapitaalstorting op aandelen en volgt ontbinding van het besluit.

businesscase zonnepark

De businesscase met de kengetallen en de beoogde cashflow is doorgerekend en geanalyseerd op robuustheid met variaties van kengetallen. Gebruiksduur van het zonnepark bedraagt maximaal 30 jaar wat aansluit bij de afgegeven vergunningen. De uitkomsten voldoen goed aan de normen die normalerwijs gehanteerd worden om aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Na due diligence wordt de businesscase definitief opgesteld en wordt de overname definitief gestalte gegeven.

aansprakelijkheid

Zonnepark De Mussels BV verricht eigenstandig rechtshandelingen en is aansprakelijk daarvoor. De omvang van de aansprakelijkheid van het waterschap als aandeelhouder in geval van faillissement van het zonnepark reikt tot de hoogte van het ingelegde aandelenvermogen maximaal € 3,3 miljoen.

wet- en regelgeving

De uitwerking van de samenwerking en participatie voldoet aan de geldende wet- en regelgeving, zoals bijvoorbeeld: aanbestedingsrecht, fiscale regelgeving en regels voor staatssteun. Zonnepark De Mussels BV vormt een verbonden partij van het waterschap waarin het een belang heeft.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

zandwinplas De Mussels

Participatie in zonnepark "De Mussels" is de eerste samenwerking in een lokaal energie-initiatief in de provincie Drenthe. Het zonnepark ligt op de voormalige zandwinplas ten westen van Beilen. De oppervlakte van de plas bedraagt ruim 21 ha en heeft een diepte van ongeveer 30 meter. De zandwinplas zelf is niet aangewezen als KRW waterlichaam. De Beilerstroom die oostwaarts de plas in stroomt en aan de westkant er weer uit is wel een KRW waterlichaam.

Effecten op waterkwaliteit en biodiversiteit

De benodigde vergunningen - omgevingsvergunning en watervergunning - zijn in 2020 afgegeven tot 2051. Het waterschap heeft als bevoegd gezag de watervergunning afgegeven. Op dat moment was er geen sprake van contacten met oog op samenwerking en overname ten aanzien van het zonnepark.

Bij de behandeling destijds van de aanvraag watervergunning door initiatiefnemer Groenleven voor het zonnepark werd door het waterschap een onderbouwend advies gevraagd aan een extern adviesbureau met betrekking tot te verwachten effecten op KRW aspecten waaronder: waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit. De conclusies waren dat geen negatieve effecten te verwachten zijn en ook niet op het KRW waterlichaam dat er in uitmondt. Belangrijke elementen daarbij zijn dat de plas een grote diepte kent, de verhouding oppervlakte plas (21 ha) en oppervlakte panelen (10 ha) gunstig is en dat de panelen minimaal 30 m vanuit de oevers geplaatst worden. Verder werd geadviseerd om de waterkwaliteit te monitoren om daarmee ontwikkelingen te kunnen volgen. In de watervergunning zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van deze aspecten: afstand tot oevers, verbod op schadelijke schoonmaakmiddelen, vermijden van materialen die uitlogen, gedurende een periode van 5 jaar monitoren van condities als o.a. zuurstof, temperatuur, doorzicht en lichtinval op bepaalde dieptes (1 m - 1,5m - 10m). Deze monitoringsdata worden ook gebruikt in landelijke databanken ten bate van de verdere kennisontwikkeling

kennisontwikkeling positieve en negatieve effecten zon op water

In Unieverband is onlangs afgesproken en ook aangegeven in de recente ledenbrief (d.d. 11 mei jl.) om samen met de Stowa de komende jaren in het WARES programma (Waterbeheer en Regionale Energiestrategieën) meer kennis te ontwikkelen omtrent de eventuele positieve effecten en negatieve effecten ten aanzien waterkwaliteit en biodiversiteit van plaatsing van zonnepanelen op water. Zonnepanelen nemen licht weg, wat gevolgen kan hebben voor waterplanten en algen. Door afdekking met zonnepanelen wordt misschien uitwisseling van zuurstof tussen lucht en water geremd dat mogelijk nadelige effecten voor vissen oplevert. Soms leveren drijvende zonnepanelen juist schuilplaatsen op voor vissen en zorgt het voor een lagere watertemperatuur 's zomers. Om deze aandachtspunten beter in beeld in te brengen wordt op een aantal locaties in Nederland meerjarige monitoring opgezet. Op een aantal locaties in het land, waaronder de Bomhofspas te Zwolle waar monitoring sinds een jaar loopt, laten de parameters nog geen verschil zien in water dat wel en niet bedekt is met panelen.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Gemeente Midden-Drenthe en provincie Drenthe stimuleren de lokale verankering van de energietransitie en steunen dit samenwerkingsinitiatief. De energiecoöperatie Midden-Drenthe (koepel) bestaat uit drie energiecoöperaties die sterk verankerd zijn in de lokale gemeenschap van de gemeente Midden-Drenthe. De coöperatie gaat voor een deel de financiering ook invullen via crowdfunding en participatie door inwoners en bedrijven uit de lokale gemeenschap.

COMMUNICATIE

Rondom het bereiken van financial close wordt in samenwerking met de coöperatie en met onder meer provincie Drenthe en gemeente Midden-Drenthe de communicatie ingevuld.

VERVOLG / UITVOERING

Na besluitvorming volgt nadere uitwerking en inrichting van de samenwerking en het boekenonderzoek om de overname te realiseren.

BIJLAGEN

nvt

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman